

ПРО МЕТОДОЛОГІЮ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ: СУТНІСТНИЙ АСПЕКТ

Останнім часом все більше й більше відбувається проста підміна понять «державне управління» і «державна служба» відповідно поняттями «публічне управління» і «публічна служба», що не є виправданим з точки зору сутності цих понять. Очевидно, мова має йти не про просту підміну одних понять іншими, а про трансформацію (зміну) їх сутнісних ознак – «державне» має трансформуватися в «публічне». З огляду на те, що «публічне» є продуктом трансформації «державного», розглянемо природу їх виникнення та розвитку з точки зору законів діалектики, зокрема, закону єдності і боротьби протилежностей.

Що є протилежністю «публічного»? «Приватне». Без «приватного» не існує й самого «публічного» – це дві протилежності, які існують і розвиваються в процесі постійної боротьби (протистояння) між собою. Найкращий результат цієї боротьби – баланс між «приватним» і «публічним», коли приватні права, потреби та інтереси не попирають публічні права, потреби та інтереси, і навпаки.

Що є протилежністю «державного»? «Не державне», а отже, і «приватне», і «публічне». Іншими словами, «приватне» і «публічне» не є «державним». Тому «державне», з одного боку, і «приватне» та «публічне», з іншого, – існують і розвиваються в процесі постійної боротьби (протистояння) між собою. Найкращий результат цієї боротьби – баланс між «державним», з одного боку, і «приватним» та «публічним», з іншого, – коли права, потреби та інтереси держави не попирають приватні права, потреби та інтереси кожної людини-громадянина і публічні права, потреби та інтереси суспільства в цілому. За яких умов це можливо? За умов, коли існує баланс між «приватним» і «публічним». А цей баланс може як забезпечити, так і порушити держава як єдиний суб'єкт, який наділений правом примусу, як по відношенню до приватних осіб, так і по відношенню до суспільства (публіки) в цілому.

Чи забезпечує держава як інститут організації суспільної життєдіяльності своїх громадян баланс між «приватним» і «публічним»? Щоб дати відповідь на це запитання, треба згадати, що держава як інститут організації суспільної життєдіяльності громадян виникла як інститут захисту приватної власності, тобто інститут захисту потреб та інтересів приватних осіб на основі права приватної власності. І чим більше ресурсів знаходиться у приватній власності, тим більше у такої людини можливостей захистити свої права, потреби й інтереси і забезпечуються ці можливості державою. З огляду на це, ми можемо стверджувати, що держава як інститут захисту права приватної власності у своєму протистоянні (боротьбі) «приватному» і «публічному» віддає переваги «приватному» і, тим самим, розписується у своїй неспроможності забезпечити баланс між «приватним» і «публічним». Для того, щоб такий баланс забезпечити необхідно створити таку державу, яка буде рівномірно віддаленою (наближеною) і від «приватного», і від «публічного».

Якщо цей методологічний підхід застосувати у контексті пошуку оптимального співвідношення понять «державна служба» і «публічна служба» ми отримаємо наступне:

– «служба» передбачає повинність, обов'язок когось на вимогу іншого щось для нього робити;

– якщо службу розглядати з точки зору суб'єкта, який служить, то поняття «приватна служба» буде свідчити про те, що служить приватна особа, і тут не важливо кому, а «публічна служба» буде свідчити про те, що служить публіка (суспільство), і тут теж не важливо кому;

– якщо службу розглядати з точки зору суб'єкта, на вимогу якого інший суб'єкт йому слугує, то «приватна служба» буде означати, що служать приватній особі, «публічна служба», – що служать публіці (суспільству), а «державна служба» вказує на те, що служать державі, і тут не важливо хто;

– «публічна служба» існує і розвивається лише в діалектичній єдності і боротьбі з «приватною службою» і якщо «державна служба» балансує між ними, то це дає їй можливість більшою мірою наповнюватися сутнісними ознаками або «приватного», або «публічного»;

– якщо для людини, яка знаходиться на «державній службі» пріоритетними є її особисті (приватні) права, потреби та інтереси і вона має можливість їх реалізувати, така «державна служба» носить приватно спрямований характер і трансформується у бік «приватної служби»;

– якщо для людини, яка знаходиться на «державній службі» пріоритетними є суспільні (публічні) права, потреби та інтереси і вона не має можливості їх не реалізувати, така «державна служба» носить публічно спрямований характер і трансформується у бік «публічної служби»;

– баланс між «приватною службою» і «публічною службою» забезпечується «державною службою».

Таким чином, ми доходимо висновку, що функціонування та розвиток «державної служби» по забезпеченню балансу між «приватною службою» і «публічною службою» приводить до формування «служби нової якості», яка буде і не державною, і не приватною, і не публічною. Яка це буде служба – сказати, на даний час, важко, але така служба буде і їй потрібно шукати наукове обґрунтування. Якщо це і не державна, і не приватна, і не публічна служба, а отже, не світська, то яка це служба? Питання залишається відкритим для науки.

Матвеева О.Ю., Каюн С.В.

ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У РОЗБУДОВІ СЕРВІСНОЇ ДЕРЖАВИ ПІД ВПЛИВОМ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

В умовах формування сервісної держави, що прагне до якнайповнішого забезпечення потреб населення у якісних, своєчасних послугах, особливої актуальності і соціальної значимості набувають питання, пов'язані з підвищенням ефективності діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування з